

PROJECT “Nijmeegseweg”

Projectcode: V800020

AFWEGINGSRAPPORTAGE BOMEN IN PROJECT Nijmeegseweg

Deel A Voorbereidingsfase

Opgesteld door	Naam	Datum bijgewerkt	Versie
Groenontwerper		22-03-2023	1
Projectleider			

1. INLEIDING	3
2. INITIATIEFFASE	4
2.1 Aanleiding project	4
2.2 Mogelijkheid boominclusief ontwerpen	5
2.2.1. Invloed werkzaamheden/ontwerp op bomen	5
2.2.2. Mogelijkheden boominclusief ontwerpen.....	5
2.2.3. Landschappelijke kansen binnen het project.....	6
2.3 Waardering bomen (groenontwerper)	6
2.3.1 Waardering	6
2.3.2. Staat van de bomen beheertechnisch	7
2.3.3. Waardebepaling.....	7
2.4 Juridische bescherming bomen	7
2.4.1. Bestemmingsplan	7
2.4.2. APV en Omgevingswet.....	8
2.4.3. Wet natuurbescherming.....	8
2.5 Bomenbalans	8
2.6 Communicatie	9
2.7 Conclusie initiatieffase	9
3. DEFINITIEFFASE	10
3.1 Groen en bomen in het ontwerp	10
3.1.1. Boominclusief ontwerpen en voorzieningen te behouden bomen.....	10
3.1.2. Locaties en voorzieningen te verplanten bomen.	10
3.1.3. Mogelijkheden voor meer groen in het ontwerp.	10
3.2 Compensatie groen en bomen	10
3.2.1 Werkwijze compensatie	10
3.2.2 Bepalen vorm van compensatie	10
3.3 Kosten boominclusief ontwerpen	11
3.4 Communicatie	11
3.4.1 Communicatie richting politiek.	11
3.4.2 Communicatie richting de stad.	11
3.5 Conclusie definitieffase	13

1. INLEIDING

Het Bomenplan 2020 heeft als doel: Meer (buitengewone) bomen in Arnhem, meer groenmassa en dus een nog groenere stad. Uitgangspunt daarbij is kwaliteit en toekomstbestendigheid: De juiste boom op de juiste plek. Dit geldt zowel voor bestaande als nieuw te planten bomen. We willen een betere bescherming van bomen. En het grotere belang van bomen vraagt ook om meer aandacht en transparantie in besluitvorming en communicatie.

Met deze afwegingenrapportage sluiten we aan bij het beleid zodat op basis van een integrale afweging keuzes worden gemaakt omtrent bomen. Met behulp van de afwegingsrapportage is inzicht in de besluitvorming en aandacht voor communicatie.

Het invullen van de afwegingenrapportage "Bomen in Projecten" start in de initiatieffase. Het is een dynamisch document waarin de informatie over het proces rondom bomen, gedurende alle fasen in een project bijgehouden wordt.

Alle resultaten en conclusies betreffende bomen wordt in of als bijlagen bij dit document verzameld.

2. INITIATIEFFASE

In deze fase wordt informatie verzameld over de bomen en de invloed van het project op de bomen en vice versa. Einde initiatieffase wordt de scope vastgesteld en is duidelijk voor welke bomen een integrale afweging gemaakt moet worden.

2.1 Aanleiding project

Het plangebied rondom de Nijmeegseweg staat al lange tijd op de stadsagenda om tot (woningbouw)ontwikkeling te komen. In 1997 werd er al gesproken over een (woningbouw)ontwikkeling aan de Nijmeegseweg, waarbij de basis is terug te vinden in het ontwikkelingsplan Malburgen uit 1997.

Ontwikkelingsplan Malburgen 1997

Het project Nijmeegseweg vindt zijn grondslag in het Ontwikkelingsplan Malburgen uit 1997. Hierin is benoemd dat de Nijmeegseweg een groene stadsboulevard kan worden die centraal in de wijk ligt en zo de beide delen van de wijk aan elkaar verbindt. Dat vraagt om een smaller profiel met aan beide zijden bebouwing die met elkaar in relatie staat en bomen tussen de rijbanen. Deze stadsboulevard verbindt niet alleen de twee delen van Malburgen, maar verbindt Malburgen ook met de stad. De versmalling van het profiel wordt gerealiseerd door de oostelijke rijbaan naar de westelijke zijde op te schuiven.

De gebiedsontwikkeling in Malburgen heeft de afgelopen jaren plaats gevonden. Het project Nijmeegseweg is één van de laatste projecten op basis van het Ontwikkelingsplan. In 2010 zijn de flats aan de westzijde van het plangebied gesloopt.

Woningbouw opgave

Arnhem staat voor een grote binnenstedelijke woningbouw van circa 17.000 woningen. Deze planontwikkeling aan de Nijmeegseweg kan een bijdrage leveren in de woningbouwopgave waarbij het voordeel is dat wij als gemeente Arnhem deze gronden in ons bezit hebben en daarmee mogelijk een versnelling kunnen bewerkstelligen.

2.2 Mogelijkheid boominclusief ontwerpen

2.2.1. Invloed werkzaamheden/ontwerp op bomen

Schetsontwerp Nijmeegseweg fase 1

In de initiatieffase voor fase 1 is er bij het proces om te komen tot een stedenbouwkundig plan zoveel mogelijk rekening gehouden met bestaande bomen. Nieuwbouw is gepland op de locaties waar de oude flats zijn gesloopt. De inrichting van het de Monchypark houdt rekening met de bestaande bomen.

2.2.2. Mogelijkheden boominclusief ontwerpen

De individuele bomen, bomenrijen of boomgroepen staan op dit moment in grote groenstroken die worden omsloten door verschillende verkeersstromen. Enerzijds zijn dit fietspaden en wandelpaden en anderzijds zijn dit rijbanen. Op deze groenstroken is nu woningbouw voorzien. De geplande woningbouw moet dusdanig worden ingepast dat er zoveel mogelijk waardevolle bomen behouden kunnen blijven. De stedenbouwkundige invulling van het plan houdt hier rekening mee. Mochten er bomen toch niet ingepast kunnen worden zullen we de mogelijkheden onderzoeken om de bomen te verplanten. Als dit niet mogelijk blijkt, worden de bomen ruimschoots gecompenseerd.

In het schetsontwerp is vanaf het begin van het proces als uitgangspunt gehanteerd dat de zuidelijke entree van de Nijmeegseweg wordt geaccentueerd met een markant gebouw – het entreegebouw. Ter hoogte van dit toekomstige entreegebouw ligt een spontaan tot ontwikkeling gekomen struweel met struiken en tot boom uitgroeïende zaailingen. Door de positionering van het gebouw kan dit struweel niet worden gehandhaafd. De compensatie wordt gevonden op- en aan het gebouw zelf in de vorm van een groen levend gebouw.

2.2.3. Landschappelijke kansen binnen het project.

Het schetsontwerp biedt de kans een robuuste groenstructuur te creëren en de ecologisch verbinding ter hoogte van de Meldestraat te realiseren. Waardevolle bomen worden ingepast of verplant. Tussen de nieuwe gebouwen komen 'pocketparkjes' met een meerwaarde voor de gebruikers, en met waarden voor de biodiversiteit. De weg begeleidende beplanting met Lindes en Essen, aan de westzijde van de Nijmeegseweg blijft intact. Het de Monchypark transformeert van 'kijkgroen' naar een gebruikspark.

2.3 Waardering bomen

In deze paragraaf wordt de beheers- en beleidsmatige waarde en de kwaliteit bepaald van de bomen.

2.3.1 Waardering

Waarderingstabel gemeentelijke boom	Ja / Nee
Voldoet de boom aan één of meerde waardencriteria?	
- Landelijk monument	Nee
- Gemeentelijk monument	Nee
- Toekomstboom (gemeentebomen)	Ja
- Belangrijke rol in geschiedenis (gedenkboom) en /of onderdeel van beschermd stadsgezicht	Nee
- Onderdeel van Gelders Natuurnetwerk	Nee
- Onderdeel van Arnhemse Groenvisiekaart	Ja
- Ecologisch waardevol omdat er binnen 25 meter uit de stam van de boom geen andere boom staat	Nee
- Boom staat in een gebied dat volgens de hitte attentiekaart rood of oranje is	Nee
- Boom heeft stamomtrek 100 cm op 1,30m gemeten	Ja
- Kroondiameter groter dan 5 meter	Ja

Bij één of meer keer 'ja' is er sprake van een Buitengewone gemeentelijke boom.

Conclusie waarderingstabel:

In het plangebied staan verschillende Buitengewone gemeentelijke bomen. Er staan ook bomen die van minder waarde zijn omdat ze bijvoorbeeld een slechte conditie hebben.

Bestemmingsplan Gelredome-Nijmeegseweg-Rijnhal

De bomen staan binnen bestemming Groen. Voor bomen die staan binnen bestemming Groen geldt geen vergunningplicht voor het kappen van bomen. Binnen deze bestemming is het kappen van bomen die zijn aangeduid als *bomenrij* vergunning plichtig. Bomen die vanwege de beoogde locaties van de gebouwen moeten verdwijnen staan niet binnen de aanduiding bomenrij en zijn derhalve niet vergunning plichtig.

2.4.2. APV en Omgevingswet

De te kappen bomen zijn niet vergunning plichtig op grond van de APV.

2.4.3. Wet natuurbescherming

De bomen staan binnen de bebouwde kom boswet en zijn niet vergunning-/meldingsplichtig op grond van de Wet natuurbescherming.

2.5 Bomenbalans

Bestaande bomen	23 stuks (3 waardevolle - , 2 buitengewone - en 2 toekomst bomen)
Te kappen bomen	5 stuks (1 toekomst boom)
Onderzoeken op verplantbaarheid	5 stuks (2 toekomst bomen)
Te compenseren	5 stuks

Van de huidige bomen zijn er in totaal 9 bomen die niet ingepast kunnen worden. De positionering van de bouwblokken zorgt ervoor dat deze bomen komen te vervallen. Van de 9 bomen is het voor 5 bomen niet de moeite om deze te onderzoeken op verplantbaarheid. Deze bomen zijn ongeschikt voor een verplanting. Dit komt omdat de levensverwachting van de boom op dit moment niet heel hoog is. Een boom moet sterk genoeg zijn om verplant te kunnen worden, dit is helaas bij deze bomen niet het geval. Bij eventuele verplanting is de kans zeer aannemelijk dat de boom afsterft.

Voor 5 bomen is het wel de moeite waard om deze te onderzoeken op verplantbaarheid. Dit omdat het een sterke boomsoort betreft en de huidige kwaliteit van de bomen voldoende is om de verplantbaarheid te kunne overleven. Verder onderzoek moet uitwijzen of dit ook daadwerkelijk het geval is. Als deze bomen verplant kunnen worden zullen we deze binnen de bestaande plangrens

terug planten. Als verplanting niet mogelijk is zullen deze bomen eveneens gecompenseerd moeten worden.

Naast de bestaande bomen hebben we binnen de plangrens ook te maken met een struweel. Op deze locatie is groen spontaan tot ontwikkeling gekomen. Door de positionering van het gebouw kan dit struweel niet worden gehandhaafd. De compensatie wordt gevonden op- en aan het gebouw zelf in de vorm van een groen levend gebouw.

2.6 Communicatie

Er ligt de opdracht in dit gebied 230 woningen te realiseren. Dit project is tot stand gekomen op de “Malburgse manier”. Samen met bewoners en de gemeente zijn de ambities en uitgangspunten geformuleerd. De klankbordgroep heeft gewerkt aan verschillende ruimtelijke modellen, wat geleid heeft tot een toekomstvisie, een schetsontwerp en een omgevingskwaliteitsplan. Gedurende de diverse fases van het project zijn de boomadviseurs vanuit de gemeente aangehaakt.

2.7 Conclusie initiatieffase

Bij de keuze voor de positie van de bouwblokken is het belangrijk rekening te houden met locatie van de huidige bomen. Bij het inventariseren van de bomen is gebleken dat er een aantal bomen zijn benoemd tot gemeentelijke waardevolle bomen. Het is belangrijk dat deze bomen sowieso worden ingepast. Daarnaast moet er gekeken worden naar de locatie van de eyecatcher en het compenseren van het groen. We willen verder onderzoeken of het haalbaar is een viertal bomen te verplanten. Deze bomen kunnen dan alsnog duurzaam behouden blijven. Bomen die uiteindelijk niet inpasbaar blijken, en het struweel, worden gecompenseerd.

3. DEFINITIEFASE

In deze fase wordt het totale groenplan op hoofdlijnen gemaakt. Welke bomen zouden er weg moeten, welke kunnen verplant worden, welke kunnen er nieuw geplant worden en hoe zou er gecompenseerd kunnen worden.

Einde definitiefase is er een positieve balans voor het groen. Positief wil zeggen dat er òf meer groen is, meer groen terug kan komen, òf kwalitatief hoogwaardiger groen òf dat er een financiële bijdrage gedaan kan worden waardoor we elders meer groen kunnen realiseren.

3.1 Groen en bomen in het ontwerp

3.1.1. Boominclusief ontwerpen en voorzieningen te behouden bomen.

Het is niet mogelijk volledig boominclusief te ontwerpen. Bomen die behouden kunnen worden krijgen genoeg boven- en ondergrondse groeiruimte voor duurzaam behoud. Van een aantal bomen wordt de verplantbaarheid onderzocht. Als het mogelijk is deze bomen te verplanten komen deze boom terug binnen het plangebied op een locatie waarbij de boom voldoende ruimte krijgt om verder te groeien.

3.1.2. Locaties en voorzieningen te verplanten bomen.

Een viertal bomen wordt onderzocht op verplantbaarheid. Als deze bomen verplant kunnen worden komen ze te staan in de zo genoemde pocketparks tussen de gebouwen. De focus van deze pocketparks is gericht op de biodiversiteit. Alle eventueel te verplanten bomen zullen terug worden geplaatst binnen de gekozen werkgrens.

3.1.3. Mogelijkheden voor meer groen in het ontwerp.

In de plannen is veel aandacht voor het groen. Zowel in de openbare ruimte als op- en aan de gebouwen. Dit is vastgelegd in het omgevingskwaliteitsplan.

3.2 Compensatie groen en bomen.

3.2.1 Werkwijze compensatie

De werkwijze voor het compenseren van bomen is vastgelegd in het Bomenplan. Bomen die niet kunnen worden ingepast of verplant worden gecompenseerd.

3.2.2 Bepalen vorm van compensatie

Bij het ontwikkelplan Malburgen is voor de gehele wijk een groenplan opgesteld. Er zijn robuuste aanéén gesloten groenstructuren aangelegd. De compensatie in dit project bestaat uit een kwaliteitsverbetering van het groen in het plangebied. Deze kwalitatieve compensatie zorgt voor groen wat een meerwaarde heeft voor biodiversiteit of klimaatadaptatie en/of voor landschappelijke en gebruikswaarden. In het stedenbouwkundig plan wordt een kwaliteitsslag gemaakt in zowel de

openbare als de private ruimte: Ondanks dat er in het plan enkele bomen en het struweel verdwijnen, wordt in het totale plan echt een kwaliteitsslag gemaakt in deze groene en bebouwde ruimte.

Zo wordt de hoeveelheid infrastructuur verkleind door slimmer om te gaan met infrastructuur en de vrijgekomen infrastructuur te vergroenen, bijvoorbeeld het Monchyplein dat getransformeerd wordt naar een biodivers Mochypark met plekken voor ontmoeting, of de pocketparks en collectieve tuinen. Maar ook het verbeteren en verlengen van watergangen en de oevers natuurvriendelijk maken bijvoorbeeld de watergang aan de Meldenstraat of de watergangen rondom de locatie van het toekomstige Entreegebouw.

Bebouwde ruimte

Naast deze kwaliteitsslagen in de onbebouwde ruimte worden er ook groene kwaliteitsslagen gemaakt in de gebouwde ruimte. Zo zijn er in de regels van het bestemmingsplan en het kwaliteitsplan klimaat-adaptieve en natuur-inclusieve maatregelen opgenomen zoals 80% van het dakoppervlak moet bestaan uit groene daken, 30% van het gebouwcomplex moet voorbereid zijn voor groene gevels. Voor het entreegebouw worden er nadere eisen gesteld zodat hier een groen levend gebouw tot ontwikkeling kan komen.

3.3 Kosten boominclusief ontwerpen

De kosten voor het boominclusief ontwerpen worden meegenomen in de financiële begroting van het complete project.

3.4 Communicatie

3.4.1 Communicatie richting de stad.

Voor het project Nijmeegseweg is in samenspraak met de gemeente en bewoners gekozen voor een co-creatief proces met een actieve rol voor de klankbordgroep.

In 2020 is in drie stappen toegewerkt naar een duurzaam stedenbouwkundig plan.

Het stedenbouwkundig ontwerp is gebaseerd op de thema's en ambities die de klankbordgroep ons heeft aangereikt in de eerste twee stappen van het co-creatieve proces.

Zodoende zijn vanuit deze basisbehoeften van de bewoners en met instemming van de gemeentelijke projectgroep de volgende ambities geformuleerd.

Het project Nijmeegseweg moet bijdragen aan:

- het realiseren van een leefomgeving die meerwaarde biedt voor huidige en toekomstige bewoners van de wijk;
- het leveren van een belangrijke bijdrage aan de doelen van de gemeente inzake woningbouw en klimaat;
- het verbeteren van Malburgen zodat de wijk een aantrekkelijk onderdeel van de stad kan zijn;
- het verbinden van Malburgen Oost en West, ruimtelijk, gevoelsmatig en functioneel wat betreft het langzame verkeer.

In een derde stap heeft de klankbordgroep gewerkt aan ruimtelijke modellen voor het gebied. Dit ontwerpend onderzoek met maquettes en referenties heeft cruciale overeenkomsten aan ruimtelijke aspecten en voorkeuren aan het licht gebracht. Dit zijn de sleutel ingrediënten van de uiteindelijke visie en het stedenbouwkundig ontwerp:

- het behouden van het groene karakter van de Nijmeegseweg als geheel;
- een groene, parkachtige entree bij het De Monchyplein, het toevoegen van groene verblijfskwaliteit;
- bijzondere bebouwing tegenover de Gelredome als markante zuidelijke entree;
- laagbouw aan de westzijde van de Nijmeegseweg t.h.v. de bestaande rijwoningen;
- op termijn toevoegen van woningen aan de oostelijke kant voor een eerlijke verdeling en het naar elkaar toebrengen van beide wijkdelen.

Om de ambities van het stedenbouwkundig ontwerp voor de ontwikkel en beheerfase voor de bebouwde en onbebouwde ruimte te borgen is een omgevingskwaliteitsplan opgesteld. Ook in de totstandkoming van dit kwaliteitsplan heeft de klankbordgroep een rol gespeeld. In een workshop kwaliteit is zowel de gewenste en bij Malburgen passende uitstraling van de bebouwing aan de orde gekomen als de programmatische invulling van de groene openbare ruimtes.

3.5 Conclusie definitiefase

De Nijmeegseweg is een complexe opgave tussen woningbouw en inbreiding van de stad, mobiliteit en het behoud en versterken van de groene waarden. Door zorgvuldig om te gaan met bomen en een hoge ambitie te hanteren voor de groene kwaliteiten van het hele plangebied, wordt invulling gegeven aan het bomenplan en het groenbeleid. In de definitie fase is dit belang stevig geborgd.

In de verdere uitwerkingen van het plan blijven deze onderwerpen hoog op de agenda staan.